

Kapu a gyep?n

2009 július 13. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt id?k, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot egy kicsit másképpen.

Ha egyszer Vasváron jársz… úgy emlékszem, így kezd?dött vagy ezzel végz?dött beszélgetésünk a régész-történész Tóth Endrével, aki felhívta figyelmemet, hogy a város határában található egy nyolc kilométer hosszú sánc. Arra jártam, és megnéztem a sáncot, az árkot, az itt látható kaput. A 12–15 méter széles sánc nyugati oldalán 10–12 méter széles árok található. Az árok és a töltés szintkülönbsége a jól meg?rz?dött szakaszokon a hét métert is eléri. A nyugati oldalon a vörösre égett föld az egykori faszerkezet bizonyítéka, amely a X. századi magyar sáncokat jellemezte. A töltést egyszer megújították. Ez arra utal, hogy jó ideig volt használatban.
A hosszú töltésen, Vasvártól három kilométerre délre nyílt az egyetlen, eredetileg sz?k, alig két méter széles átjárás, melyet a népnyelv a mai napig Vaskapunak nevez. Az 1985. évi ásatás és a magyarországi párhuzamok alapján a város és az erdészet a magyar millennium tiszteletére elkészíttette a kapu rekonstrukcióját. Ez a szerkezet a többi, gyep?t véd? kapuval együtt valaha arra szolgált, hogy az erre vezet? utakon ellen?rizze a forgalmat.
A kalandozó magyarok ezen az útvonalon jutottak el – a stájerországi Radkersburgon át Pettaunál (Ptuj, Szlovénia) elérve a Borostyánk? utat – Itáliába, és errefelé, illetve a Vasvárnál hozzá kapcsolódó Rába menti úton érkeztek kés?bb a külföldi keresked?k, esetenként az ellenséges hadak Magyarországra. Vas vármegye – mint határvármegye – ennek az országútnak a védelmét szolgálta határ?rz? népeivel, váraival és védelmi építményeivel.
„Az Olasz út – vagy ahogy a középkor végét?l napjainkig nevezik, a Katonák útja – nagyjából a mai 8-as f?út vonalán (Székesfehérvár és Veszprém érintésével) érkezett a Hegyhátra, ahol Hosszúpereszteg határában fordult el Vasvár irányába, hogy aztán egészen az ?rségig a dombhát tetején mint a Zala és a Rába mocsaras vízgy?jt?je közötti egyetlen természetes átjárón haladjon tovább.
Vasvárnál az utat és az egész Hegyhátat védelmi vonal, a földtöltésb?l és ácsolt faszerkezetb?l álló úgynevezett Nagy-árok (magnum fossatum), újabb kelet? nevén Római sánc vagy Vasvári sánc zárta le. A majd nyolc kilométeres összefügg? sáncépítményen egyetlen átjáró volt, amelyen a Katonák útja áthaladt. A kapu el?tt az átjárást az árkon fahíd biztosította. Noha a katonák útja a sánctól keletre és nyugatra kilométereken át nyílegyenesen fut, a kapunál ívesen meghajlik, aminek taktikai okai voltak: az egyenes útról távolról sem lehetett látni a kaput” – írják tanulmányukban Kiss Gábor és Tóth Endre. Ez a sáncrendszer csak azért maradhatott meg, mert itt nem pusztult el teljesen a valaha igen nagy kiterjedés? csererd? – magyarázta kísér?m és segít?m, Zágorhidi Czigány Balázs, aki a Vasvári Múzeum (a volt domonkos kolostor) lelkes igazgatója. Igen, az erd? véd és eltakar, fogalmaztam meg magamban, és ez jutott eszembe a sötétkamrában is, amikor kinagyítottam ezt a képet.

Móser Zoltán, mno

Ajánló